

**El maltractament d'infants a Catalunya.
Quants?
Com? Per què?**

Estudi encarregat pel Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada

Octubre de 2000

RPEEO 146

Registre Públic d'Enquestes i d'Estudis d'Opinió de la Generalitat de Catalunya
Decret 25/1998, de 4 de febrer

**EL MALTRACTAMENT
D'INFANTS
A CATALUNYA**
**Quants
Com
Per què**

ANTONI INGLÈS I PRATS
Director

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia
**Centre d'Estudis Jurídics
i Formació Especialitzada**

Biblioteca de Catalunya. Dades CIP:

El Maltractament d'infants a Catalunya: quants, com, per què

(Justícia i societat ; 22)

ISBN 84-393-5216-6

I. Inglès i Prats, Antoni, dir. II. Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada III. Col·lecció: Justícia i societat ; 22
1. Maltractament infantil - Catalunya 2. Infants maltractats - Catalunya

364.65-053.2 (467.1)

© Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia
Centre d'Estudis Jurídics
i Formació Especialitzada

Primera edició: octubre de 2000
Tirada: 700 exemplars

ISBN: 84-393-5216-6
Dipòsit Legal: B-35.398-2000

Projecte gràfic: Ydea
Fotocomposició i impressió: El Tinter, s.a.l.

Índex

Introducció	21
1. Aspectes conceptuals i generals	23
1.1. El concepte de maltractament infantil	23
1.2. La tipologia dels maltractaments infantils	30
1.3. El concepte de família	43
1.4. La infància catalana	46
2. Metodologia	53
2.1. Les fonts d'informació	54
2.1.1. Els professionals per àmbits	54
2.1.2. L'anàlisi dels expedients dels infants	57
2.2. Recollida i anàlisi de la informació	59
2.2.1. la selecció de mostres	59
2.3. Els instruments de recollida d'informació	60
2.4. El treball de camp	61
2.4.1. El treball de camp a l'àmbit de la DGAI	62
2.4.2. El treball de camp als àmbits de serveis socials, ensenyament i sanitat	62
2.5. El tractament de les dades	63
3. La prevalença dels maltractaments infantils en els dotze mesos estudiats	65
3.1. Resultat del treball de camp	65
3.2. El nombre d'infants obtinguts en el període estudiat	67

3.3. La prevalença dels maltractaments infantils en els dotze mesos estudiats	72
3.3.1. La prevalença obtinguda a altres estudis	73
3.3.2. Els instruments bàsics de ponderació	74
3.3.3. Ponderació de les entitats de l'àmbit de serveis socials	76
3.3.4. Ponderació de les entitats de l'àmbit d'ensenyament	79
3.3.5. Ponderació de les entitats de l'àmbit de sanitat	82
3.3.6. Resultats obtinguts en l'estudi de la prevalença dels maltractaments infantils	84
4. Els infants maltractats. Trets bàsics	89
4.1. El grau de sospita dels maltractaments detectats	89
4.2. L'edat i el sexe dels infants maltractats	92
4.2.1. Dades generals	92
4.2.2. Àmbit de serveis socials	96
4.2.3. Àmbit d'ensenyament	97
4.2.4. Àmbit de sanitat	98
4.3. Relació entre maltractaments infantils i volum de la població	99
4.4. Els tipus de maltractaments	102
4.4.1. Dades generals	102
4.4.2. Àmbit de serveis socials	106
4.4.3. Àmbit d'ensenyament	108
4.4.4. Àmbit de sanitat	109
4.5. Els indicadors dels tipus de maltractaments	111
4.6. Els tipus de maltractaments per edats	117
4.6.1. Dades generals	117
4.6.2. Àmbit de serveis socials	125
4.6.3. Àmbit d'ensenyament	126
4.6.4. Àmbit de sanitat	126
4.7. Els tipus de maltractaments per sexes	130
4.7.1. Dades generals	130
4.7.2. Àmbit de serveis socials	132
4.7.3. Àmbit d'ensenyament	133
4.7.4. Àmbit de sanitat	134
5. La família de l'infant maltractat	135
5.1. La mida de la família	135
5.2. Composició familiar	136

5.3. Estat civil dels pares biològics	137
5.4. Pares i mares biològics	138
5.5. Les famílies monoparentals	140
5.6. Les edats dels pares i les mares	141
5.7. Edat de la mare en tenir el primer fill	142
5.8. L'origen geogràfic de les figures paternes	144
5.9. Cultures o ètnies minoritàries	144
5.10. El nivell d'instrucció dels pares i mares	145
6. Qui maltracta	149
6.1. El rol familiar de la figura maltractadora	149
6.1.1. Dades generals	149
6.1.2. Àmbit de serveis socials	150
6.1.3. Àmbit de sanitat	152
6.2. L'edat de la figura maltractadora	153
6.3. El nombre de maltractadors per infant	153
6.4. El rol del maltractador i el tipus de maltractament	154
6.4.1. Dades generals	154
6.4.2. Àmbit de serveis socials	161
6.4.3. Àmbit de sanitat	161
6.5. Pares biològics/pares no biològics i tipus de maltractament	162
6.6. L'edat del maltractador i el tipus de maltractaments	164
6.7. Sexe del maltractador i tipus de maltractament	165
6.7.1. Dades generals	165
6.7.2. Àmbit de serveis socials	170
6.7.3. Àmbit de sanitat	170
6.8. Sexe del maltractador i l'edat del maltractat	171
6.8.1. Dades generals	171
6.8.2. Àmbit de serveis socials	173
6.8.3. Àmbit de sanitat	173
6.9. Sexe del maltractador i sexe del maltractat	173
6.9.1. Dades generals	173
6.9.2. Àmbit de serveis socials	175
6.9.3. Àmbit de sanitat	175
6.10. Antecedents familiars per al maltractament d'infants ..	175
6.11. L'atenció assídua de l'infant	179
6.12. La figura adulta que dona suport o és més propera a l'infant	180
7. Per què es maltracta	181
7.1. Causes dels maltractaments	181

7.1.1. Dades generals	181
7.1.2. Àmbit de serveis socials	183
7.1.3. Àmbit de sanitat	183
7.2. Els indicadors més importants per cada motiu	184
7.3. Les causes dels maltractaments en funció del rol maltractador	190
7.3.1. Dades generals	190
7.3.2. Àmbit de serveis socials	196
7.3.3. Àmbit de sanitat	196
7.4. Les causes dels maltractaments i el sexe dels maltractadors	197
7.4.1. Àmbit de serveis socials	201
7.4.2. Àmbit de sanitat	201
7.5. Causes dels maltractaments en funció de l'edat del maltractador	202
7.6. Conflictivitat familiar, altres maltractaments al si de la família	207
8. La situació econòmica familiar	209
8.1. El treball dels pares o les figures paternes	210
8.2. Els ingressos econòmics familiars mensuals	211
8.3. L'habitatge familiar	212
8.4. Les mides de l'habitatge familiar	213
8.5. Ancianitat/modernitat de l'habitatge familiar	214
8.6. Netedat o cura de l'habitatge familiar	214
8.7. La qualitat del barri on resideix la família	215
8.8. Règim d'ús d'habitatge	216
8.9. L'estabilitat de l'habitatge	217
8.10. Pobresa, marginació i exclusió social	218
9. L'escolaritat dels infants maltractats	223
9.1. Els infants escolaritzats i els seus sexes	223
9.2. Els infants escolaritzats i les seves edats	224
9.3. El nivell d'estudis i el tipus de centre	224
9.4. El nivell assolit en els estudis i el sexe	226
9.5. Infants escolaritzats i l'absentisme	226
9.6. Motivació dels infants escolaritzats	228
9.7. Actitud de la família pel que fa als infants escolaritzats	229
9.8. Rendiment de l'infant escolaritzat	229

Conclusions	231
Propostes	241
Bibliografia	261
Annex número I. Diverses tipologies de maltractaments	273
Annex número II. Protocols	287
Annex número III. Procés de càlcul de la prevalença d'infants maltractats en el període de dotze mesos	311
Índex de quadres	321
Índex de gràfics	327